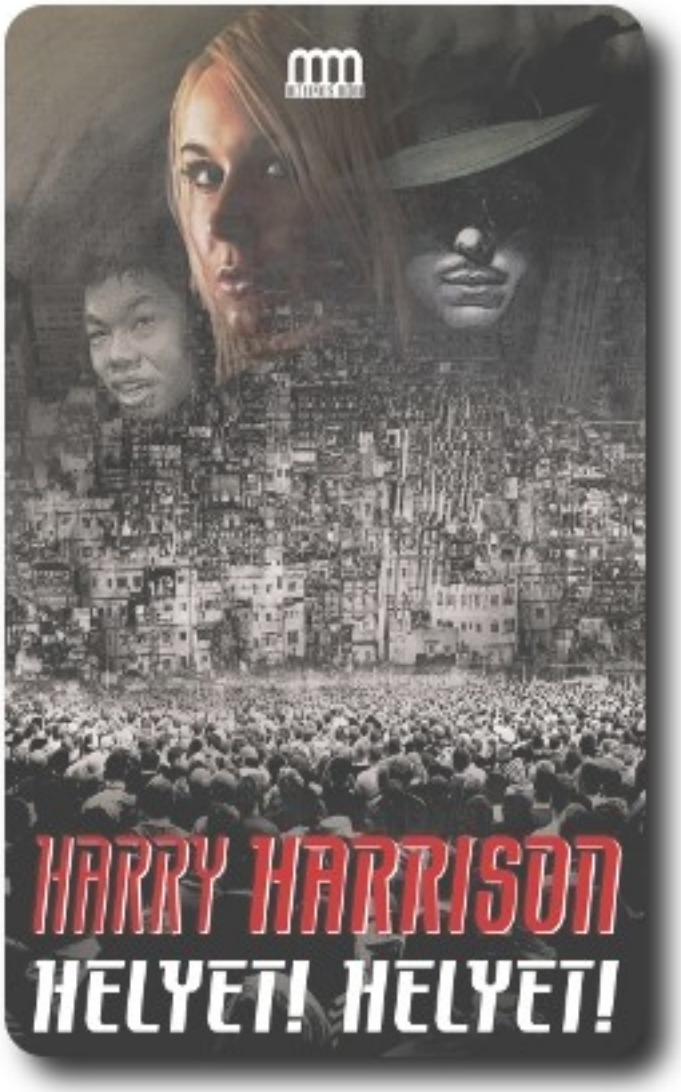

Mi az utópia ellentéte?
2009.06.11. 08:28 Leiter Jakab

[sy] felvetése érdekes lehet, bár szerinte sem klasszikus félrefordítás:

*Nem tudom, hogy hozzátok tartozik-e vagy nem, mert nem egészen félrefordítás, hanem inkább (rossz magyarításból eredő) nyelvi modorosság, főleg a hazai film- irodalmi kritikákat íróknál. A *disztópia kifejezésről van szó, amit az utópia ellentettjeként használnak, noha az utópia (gör. ou topos, ha jól emlékszem) ellentéte a magyar nyelvben az antiutópia. A *disztópia a jellegzetes esete annak, amikor angol nyelvből szolgalelkűen átvesznek és magyarítanak kifejezéseket (ilyen pl. a *szolúció a solutionre, de van még egymillió, csak mindegyik annyira fáj, hogy mellőzném az összeírásukat).*

Szolúcióval én még nem találkoztam, de igényem sincs rá - a Google persze hozott fel rá találatot.

Ugyan a disztópia szerintem sem félrefordítás, de talán érdekes lehet belegondolni ebbe a kérdésbe. A probléma tehát az, hogy minek nevezzük az utópia ellentétét? Találni példát (szép nagy számban) nemcsak a beküldő által kárhoztatott disztópiára, hanem az általa javasolt antiutópia szóra is, valamint létezik az ellen-utópia forma is - ráadásul van sok negatív utópia, és előfordul fordított utópia alakban is. Szerintem ennek a bizonytalanságnak az az oka, hogy már magát az eredeti szót (utópia) is több jelentésben használjuk. Eredetileg persze az elképzelt eszményi társadalmat jelentette Morus Tamás műve nyomán, aminek a címében a szót megalkotta. Viszont idővel nem mindenki érezte, hogy az utópia szó (így, önmagában, jelző nélkül) szükségszerűen pozitív jelentésű lenne. Ez abban is tetten érhető, hogy léteznek a rossz, ijesztő, borzasztó utópia kifejezések - ha a szó önmagában csak pozitív jelentésű lenne, nem így képeznénk az ellentétét. A negatív utópia alak is azt sugallja, hogy (a megfordított logika alapján) ennek ellentéte nem az utópia (mert az semleges jelentésűvé módosult, tehát pusztán egy lehetséges jövőbeli társadalom leírása), hanem a pozitív utópia.

Angolul szinte ugyanez a helyzet: van nem csak dystopia, hanem counter utopia, anti-utopia és még néhány más alak is, súlyosbítva azzal, hogy néhányan ezeknek külön-külön jelentést tulajdonítanak - ennek azonban csekély igazolása található a szavak valós használatát megfigyelve; a köznyelvben egyszerűen mindegyiket az ideális társadalom ellentétére használják.

39 komment
Címkék: angol véleményes

Ajánlott bejegyzések:
Írás a falon
Négylábú csöves
Pojzon
Nincs heted
No mad

A bejegyzés trackback címe:
http://leiterjakab.blog.hu/api/trackback/id/1178017
Kommentek:
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 08:47:53
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 08:47:53
érdekes
benne fel sem merült volna, hogy ilyen magyar szó hivatalosan esetleg nincs is.
de ahogy Jakab érvelését olvasom, akkor inkább ez, mint az előtaggal ellátott utópia.

Válasz erre
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 09:04:01
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 09:04:01
@lizocska: bennem fel sem (bocs)
Válasz erre
Lobra · http://ross-satyr.blog.hu 2009.06.11. 09:18:03
Lobra · http://ross-satyr.blog.hu 2009.06.11. 09:18:03
Érdekes kérdés(ek sorozata). Első közelítésben arra tippelnék, hogy igazi ellentéte a valamilyen formában minőséget kifejező szavaknak van.

Ha az "utópia" kifejezésre azt a közelítő értelmezést adjuk, hogy "a jövő elképzelt képe", akkor kétféle módon lehet ellentéte:
- a jövő pontos képe (fogalmilag kizárható), vagy
- a múlt elképzelt képe (lásd pl. emlékezetkiesés)

És van persze egy eldobandó értelmezés is: az "utópia" (vacsora utáni konyak a könyvtárban) ellentéte az "előpia" (étvágycsináló kupica kisüsti).

Válasz erre
sTormy 2009.06.11. 09:40:07
sTormy 2009.06.11. 09:40:07
Jakab, negatív hős is van. Szerintem az utópia önmagában igenis pozitív. Ezért hívják a negatív jövőképeket antiutópiának, ahogy a beküldő mondja.

Válasz erre
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 09:42:17
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 09:42:17
@Lobra: nem jó a definíciód, mert az elképzelt jövő képe!
sőt, nem is feltétlenül a jövőé - minthogy van olyan, ami nem határoz meg konkrét időt, s csak az olvasó fejében lesz belőle szükségszerű logikai lépés eredményeként jövő.
ma már, amikor a föld feltérképezve, már nem szigetre helyezik, hanem valami párhuzamos valóságba - de én ettől eltekintve ide sorolom azokat a történetket is, habár azok jobbára disztópiák manapság.

Válasz erre
Leiter Jakab · http://leiterjakab.blog.hu 2009.06.11. 09:45:14
Leiter Jakab · http://leiterjakab.blog.hu 2009.06.11. 09:45:14

Bocs, akkor nem voltam érthető. Megpróbálom röviden összefoglalni: "utópia" használatos mindkét jelentésében (pozitív és semleges) - mindkettőre van bőséges példa. Ellentéteként létezik egy rakás alak, teljesen egyéni, hogy ki mit használ és mi alapján. Alapvetően én is pozitív értelemben használom az utópiát, de nézd meg, mások meg nem.

Válasz erre
Leiter Jakab · http://leiterjakab.blog.hu 2009.06.11. 09:56:58
Leiter Jakab · http://leiterjakab.blog.hu 2009.06.11. 09:56:58
@sTormy: Még valami: a hős ellentéte nem a negatív hős - az a kiegészítője vagy párja. A hős ellentéte az antihős, aki gyáva, és nem rendelkezik hősi tulajdonságokkal. A hős vs. negatív hős nézőpont kérdése: Jellasics neked mi? Napóleonról már ne is beszéljünk. Mert lehet negatív hősnek nevezni, de töketlen gyávának minősíteni nem.

Válasz erre
adamsky21 2009.06.11. 10:03:34
adamsky21 2009.06.11. 10:03:34
Abban egészen biztos vagyok, hogy a disztópiát pár éve hallottam először, az antiutópiát (így) meg alighanem valamikor a nyolcvanas években.

Válasz erre
sTormy 2009.06.11. 10:04:31
sTormy 2009.06.11. 10:04:31
@Leiter Jakab: én mondjuk elsősorban könyvekre/filmekre gondoltam, ahol a főgonoszt gyakran hívják így. Mármint nem magában a műben, hanem az ismertetőjében.

Válasz erre
Llew 2009.06.11. 10:31:42
Llew 2009.06.11. 10:31:42
@sTormy: a filmes/könyves negatív hőst szerintem nem a főgonoszra használják, hanem olyan figurákra (pl. bűnöző) akik normál esetben nem lennének hősök, de a történetben nincs egy igazi pozitív karakter sem, mindenki rosszabb nála, és bár ő sem hibátlan, de valami erkölcsi tartása van, vagy a jó ügy érdekében cselekszik.

Válasz erre
Olman · http://szofejto.blog.hu/ 2009.06.11. 10:34:14
Olman · http://szofejto.blog.hu/ 2009.06.11. 10:34:14
eu-: jó
ou-: nem
dys-: hibás, zavaros
topos: hely

eutópia - jó hely
utópia - nem-hely
disztópia - hibás hely

Mivel az ou értelme az abszolút tagadás, valami olyan szót/előtagot kell találni, ami helyeslő értelmű. A görög ge szót az utána álló szavak, mondatrészek jelentőségének, helyességének megerősítésére szokás használni (vagyis "igen", "úgy van", stb. értelemben). Getópia?

Válasz erre
adamsky21 2009.06.11. 10:34:25
adamsky21 2009.06.11. 10:34:25
@Llew: Hero by default? :)
(Kurrens filmes példa:Tommy Lee Jones, Nem vénnek való vidék)

Válasz erre
Lobra · http://ross-satyr.blog.hu 2009.06.11. 10:41:50
Lobra · http://ross-satyr.blog.hu 2009.06.11. 10:41:50
@lizocska: és @Olman: Ebben az értelmezésben az "utópia" ellentétének megtalálása fogalmilag végtelenül egyszerű: "a (múltban, jelenben, jövőben) létező valóság".

Már csak egy szót kell rá találni. :)

Válasz erre
sTormy 2009.06.11. 10:52:22
sTormy 2009.06.11. 10:52:22
@Lobra: Tópia? :)

Válasz erre
wudnekl 2009.06.11. 10:58:11
wudnekl 2009.06.11. 10:58:11
Nem is értem, miért kérdéses a dolog. Az utópia ellentéte az előpia. Aperitif. Ennyi.

Válasz erre
Alterego 2009.06.11. 11:05:54
Alterego 2009.06.11. 11:05:54
Ha már itt tartunk, az "utópia" szó szerinti jelentése egyszerűen "nem létező hely", tehát a legtöbb tagadása pont azt jelentené hogy "hely", "létező hely", vagy "nem-nemlétező hely"

Olyasmi mint a jó öreg médiákok szindróma...

Válasz erre
Alterego 2009.06.11. 11:08:40
Alterego 2009.06.11. 11:08:40
Szóval szerintem jó a disztópia, ahogy Olman hozzászólásából is kiderült, már az angol változatban is az előtag angolos értelmével zavarták meg a görög szót, itt már nem sok vizet zavarunk.

Válasz erre
Kiddy (dugnám nikki sixx-et!) 2009.06.11. 11:10:13
Kiddy (dugnám nikki sixx-et!) 2009.06.11. 11:10:13
Előpia. Nem kell ezen annyit agyalni. =)

Válasz erre
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 11:18:23
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 11:18:23
ha a dys+topos hibás hely, akkor a disztópia igenis jogosult az életre.
én fordítottam disztópiát, markáns véleményem van.

Válasz erre
Lobra · http://ross-satyr.blog.hu 2009.06.11. 13:32:16
Lobra · http://ross-satyr.blog.hu 2009.06.11. 13:32:16
A levezetéseket elfogadom, de szubjektíven közelítve nem érzek jobb megoldást az "utópia" ellentétére, mint a "realitás".

Válasz erre
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 13:38:21
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 13:38:21
@Lobra: itt két fiktív és maguk között ellentétes fogalmat kell keresnünk. egy halmazzal beljebb vagyunk, asszem

Válasz erre
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.11. 13:47:22
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.11. 13:47:22
Teljesen lényegtelen, hogy a szónak mi az etimológiája, hiszen az utópia műfaj egyszerűen Thomas More művéről kapta a nevét, és az ebből képzett műfajmegjelölések már erre reflektálva keletkeztek, nem pedig a görög nyelv logoikáját szem előtt tartva (mint ahogy azt maga az utópia szó sem tartja szem előtt). A disztópia tehát, mint egy irodalmi/filmes műfaj megnevezése, teljesen korrekt fordítása az ANGOL "dystopia" szónak (angol, hiszen a szó ott keletkezett). Vita tárgya lehet, hogy értelmes dolog-e, hogy az "utopia" ellentétéül a "dystopia" szót alkotta (az első feljegyzés szerint) John Stuart Mill, de azt hiszem, ezt már nem kérhetjük számon rajta. A nyelv és a szakmai konszenzus a szót bevette és használja, kész.

A disztópia és az anti-utópia köztis különbségről:

Unlike the fictional society depicted in George Orwell's Nineteen Eighty-Four, a dystopia does not pretend to be utopian, whereas an anti-utopia appears to strive intentionally to be utopian—to be intended by its creators to be utopian—but a fatal flaw or another unanticipated factor has destroyed or twisted the intended utopian world or conception, resulting in its antithesis.

/Forrás: Wikipedia/

Válasz erre
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.11. 13:55:47
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.11. 13:55:47
@Llew: Talán az antihősre gondolsz. A negatív hős a rosszbácsi. Az antihős meg inkább olyan,

hogy hős lehetne, csak kisszerű ő maga is, meg a céljai is, ezért nem tud az olvasó/néző azonosulni vele. Lásd csinovnyik. Amiről te beszélsz, az legfeljebb a "protagonist" kategóriába esik bele, de mondjuk ha bűnöző, de van erkölcsi tartása, és körülötte senkinek nincs, akkor az inkább mégiscsak a hős kategória, ugyanis lehet vele azonosulni.

Válasz erre
Llew 2009.06.11. 14:03:16
Llew 2009.06.11. 14:03:16
@Mr. Pither: jól összekeveredtünk, mert a Te meglátásod szerint sTormy mondta jól és én meg Jakab rosszul. Viszont ha az általad írtakat nézzük, akkor attól, hogy egy hős kisszerű, attól miért lenne anti?

Válasz erre
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 14:05:41
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 14:05:41
@Llew: mert elbukik?

Válasz erre
Llew 2009.06.11. 14:12:00
Llew 2009.06.11. 14:12:00
@lizocska: az szükség szerű? A neve nekem azt mondja, hogy az antihős az a hős ellen fellépő valaki.

Válasz erre
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.11. 14:27:23
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.11. 14:27:23
@Llew:

Elsősorban azért, mert ez a definíciója az irodalmi/kritikai terminusnak. lizocskával annyiban nem értenék egyet, hogy elbukni antihős nem tud, mert nincs honnan. Elbukni magas célért való küzdelemben lehet, tehát csak hős tud. A tipikus antihős pl. a kispolgár (én, pl.), aki bejár dolgozni (de közben mondjuk nem kommentel össze-vissza), és elfogadja az életét, ahogy van, semmi magasb eszméért nem száll síkra. Ebből egyszerűen hőst faraghatunk, ha extrém helyzetbe tesszük, teszem azt egy háborúba, koncentrációs táborba, etc., ahol viszont már a

saját értékrendje védelmében, ezáltal hősként bukik el. (Na jó, a koncentrációs tábor nem túl jó példa, e témában A felolvasó - The Reader vége, Lena Olin valami ilyesmit mond Ralph Fiennes-nak: "Mindenki kérdezi tőlem, hogy mit hoztam magammal a táborból. *Semmi* nem jön ki a táborból.") A XX. sz. második felének irodalmában (kezdve pl az amerikai, háború utáni irodalommal) az antihős státusza megváltozik, azonosulni tudunk vele, hogy nem akar meghalni az elveiért (pl. Yossarian a 22-es csapdájában, vagy Bernard Malamud, Saul Bellow könyvei, stb.)

Jakab nem írt hülyeséget, hanem másként értelmezte sTormy kommentjét, mint ahogy szerintem ő értette; igazából mindkettejüknek igazuk van. A hősnek az ellentéte lehet a negatív hős és az antihős is, csak más-más nézőpontból. de mondom, ez a problematika XX. sz. második felétől alapvetően megváltozik (legalább is az ún. "magas" művészetben, természetesen a populáris irodalom/film általában abszolút továbbviszi a korábbi kategóriákat, mert könnyebb bevonni vele a nézőt/olvasót).

Válasz erre
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.11. 14:33:08
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.11. 14:33:08
@Llew: Nem, az antihős nem lép fel a hős ellen. Olyan művekben, ahol antihős van, általában nincs hős, és a hős hiánya által támasztott űrt képtelen betölteni a főszereplő. Hangsúlyozom, nem kell a terminus mögött jelentést/etimológiát keresni, csakúgy mint az utópia/disztópia esetében; így használja a kritika. (Persze lehet egyet nem érteni a használattal, és ha elég ember fogja a köznyelvben máshogy - a tudományossal szembenálló értelemben - használni, akkor egy idő után az irodalmároknak is szembe kell nézniük ezzel, illetve jelentéshasadás mehet végbe.)

Válasz erre
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 14:47:57
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 14:47:57
jogos: elbukni antihős nem tud, mert nincs honnan.
Ehhez viszont akkor mindenképpen muszáj hozzátennem, hogy a hős (mindegy milyen mű) már az egész eseménysor ELŐTT is hős, mert megvan az összes tulajdonsága, amivel győzedelmeskedni tud - max nem tud ról, amert nem volt nyomás alá helyezve.
Abban a pillanatban, h a szegény legény elindul, már hős, akármi is történik vele, egyszerűen azért, mert nem a passzivitást választotta.
innen viszont minden a műfajnak és a mondanivalónak van alárendelve.
szerintem

Válasz erre
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.11. 15:07:35
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.11. 15:07:35
@lizocska: Ezzel az általam fent írtakra hivatkozván vitába szállnék, ugyanis van olyan, hogy egy helyzet tesz valakit hőssé (ahogy írtam, egy extrém helyzet, egy háború, stb.), mert amúgy nem volna az. Ugyanígy hős lehet az is, aki - Llew megfogalmazásában - olyan figurák "(pl. bűnöző) akik normál esetben nem lennének hősök, de a történetben nincs egy igazi pozitív karakter sem, mindenki rosszabb nála, és bár ő sem hibátlan, de valami erkölcsi tartása van, vagy a jó ügy érdekében cselekszik."

Ergo a hőst - főként egy igazán jó műben - gyakran a helyzet teszi azzá, nem pedig kvalitásai. Ennek amúgy egy jó példája az abszolút popkultúrából John McClane - Bruce Willis. Egy lecsúszott csóringer balfasz, akinek esze ágában sem állna hősnek lenni, ha nem épp rosszkor lenne rossz helyen, ahol meg kell menteni a világot, és ráadásul folyamatosan rinyál, hogy ezt ő nem is akarja csinálni. Szép ellentéte ennek az akcióhős korábbi verziója, pl. Axel Foley - Eddie Murphy a Beverly Hills-i zsaruban, aki azért megy BH-be, hogy ő majd ott kinyomozza, hogy mi a stájsz, tehát aktív hős, míg a lúzer John McClane azért megy LA-be, mert a felesége meglépett tőle a két kölökkel, emrt olyan jó fej apa volt.

(Persze John McClane > Axel Foley, hands down. Sőt, John McClane > Chuck Norris, kezeket le. A karakter épp attól a legüberebb, hogy lúzer és rinyál - erre utaltam a XX. sz.-i szemléletváltással.)

Válasz erre
Lobra · http://ross-satyr.blog.hu 2009.06.11. 15:12:16
Lobra · http://ross-satyr.blog.hu 2009.06.11. 15:12:16
Csak úgy érintőlegesen: a "hős" jelentheti egyszerűen egy mű (akár egy vicc) fő- vagy címszereplőjét, ebben az értelemben persze nem releváns a "negatív" vagy "anti" minősítés; sőt, ilyen hős lehet egy tárgy (pl. egy röntgenfelvétel negatívja), egy fogalom stb. is.

Válasz erre
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 15:18:38
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.11. 15:18:38
@Mr. Pither: hát nem tom, én nem ilyen kvalitásokra gondoltam.
egy szorult helyezetben csak az jön ki belőle, ami benne van. ha háború, akkor az hozza ki, ha kényszerhelyzet, akkor meg az.
mert azt nem szabad kihagyni, h a hőssé válás egyben választás is. s már maga a választás, h cselekedni fog, predesztinálja (legalábbis a fiktív világban, mert a valóságban nem így megy). onnantól kezdve arra épít , amije van.
az író pedig kiválasztja, milyen tulajdonságokkal emeli hőssé a szereplőt. mert akár tehetné

ugyanazzal az erővel röhejessé is.
Viszont talán azért sem értünk teljesen egyet, mert én abszulút nem filmes kultúrában mozgok - inkább a népmesei, mitológiai vonalról közelítem meg a hőskérdést - s a hős fizikai megnyilvánulása koronként (társadalmi igényenként) változik
De hangsúlyozom: ez külsőség, még a fejlődésregényekben is már az elején megvan a hőscsíra a szereplőben. Akkor is ha rinyál - ami meg csak szimplán ellenpontozás.

Válasz erre
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.12. 11:38:16
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.12. 11:38:16
@lizocska: No igen, az én területem inkább az angolszász irodalom a 20. sz.-ban (főleg a második felében) és a film, tehát nem mondható, hogy közel állna a te nézőpontodhoz. Az antihősből hőssé válás kérdését ezekből kiindulva, saját kútfőből vázoltam, viszont a hős/antihős/negatív hős definíciókra létezik irodalomtudományi konszenzus.

Válasz erre
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.12. 11:49:27
lizocska · http://haromvilaganya.blogspot.com/ 2009.06.12. 11:49:27
@Mr. Pither: nem is baj, ha máshonnan nézzük
1. szeretem revizionálni a nézeteimet,
2. új szempontokat kell mérlegelni
ennek ellenére azt gondolom, mivel a hőssel szembeni elvárások koronként változnak, nem mondunk annyira ellent egymásnak.
nyilván a mostani kor más kihívások elé állítja az embereket, ezért mást mesélnek nekik.
Az, hogy okos-e ilyen-olyan figurákból hősöket faragni, az már más kérdés, némileg etikai, szóval ezt a területet nem is feszegetném.
Ma pl hős az a férfi, aki (mondjuk) elmosogat otthon és penekáz, h segítsen a feleségének kiteljesedni.
Ez nem hiszem, h elfogadott lett volna akár csak 100 évvel ezelőtt.
Szóval az én kiindulópontom az, h a hős elvárt attribútumai koronként változnak, de 'meseszempontból' nézve mindig is az adott tulajdonságokból fog felépülni a karakter. Főleg mert az író dönti el, hogy mit ad neki, s a jó író felesleges tulajdonságokkal nem aggatja teli, csak azzal, amivel kezdeni is fog valamit a története folyamán.
vagyis tartom a kiinduló állításom.

Válasz erre
[sy] 2009.06.16. 11:18:03

[sy] 2009.06.16. 11:18:03
@Mr. Pither:

>A disztópia tehát, mint egy irodalmi/filmes műfaj megnevezése, teljesen korrekt fordítása az ANGOL "dystopia" szónak (angol, hiszen a szó ott keletkezett).

no hát pont itt van nekem a problémám. az angol dystopia szónak a fordítása az antiutópia (ha megnézed bármelyik angol magyar szótárt, ezt fogod látni). a disztópia pontosan ugyanolyan "fordítás", mint a szolúció, desztináció, és még egymillió másik. tehát a kérdés igazából az lenne, hogy ezeket a nyelvi megoldásokat fordításnak tartjuk-e (ha igen: jó fordítási megoldásnak tartjuk-e), vagy nem.

Válasz erre
[sy] 2009.06.16. 11:18:42
[sy] 2009.06.16. 11:18:42
@Mr. Pither:

>A disztópia tehát, mint egy irodalmi/filmes műfaj megnevezése, teljesen korrekt fordítása az ANGOL "dystopia" szónak (angol, hiszen a szó ott keletkezett).

no hát pont itt van nekem a problémám. az angol dystopia szónak a fordítása az antiutópia (ha megnézed bármelyik angol magyar szótárt, ezt fogod látni). a disztópia pontosan ugyanolyan "fordítás", mint a szolúció, desztináció, és még egymillió másik. tehát a kérdés igazából az lenne, hogy ezeket a nyelvi megoldásokat fordításnak tartjuk-e (ha igen: jó fordítási megoldásnak tartjuk-e), vagy nem.

Válasz erre
[sy] 2009.06.16. 11:19:12
[sy] 2009.06.16. 11:19:12
elnézést a dupláért.

Válasz erre
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.17. 14:09:40
Mr. Pither · http://hundilbert.blog.hu/ 2009.06.17. 14:09:40
@[sy]: A disztópia és a szolúció nem egy kategória. Először is az antiutópia és a disztópia két külön(bár egymástól nem túl messze)álló műfaj, ahogy azt fenn említettem, ezért nem célszerű a kettőt egymás szinonimájaként használni (habár a guglit nézve legtöbben mégis ezt teszik).

Másrészt pedig a disztópia szót nem hülye marketingesek, beképzelt középvezetők és lusta fordítók kezdték el használni, mint az általad említett két szót, hanem az irodalomtudomány művelői. Harmadrészt pedig a solution MAGYAR megfelelője a "megoldás", a destination-nek az "úticél", de ha az antiutópia a disztópia egyértelmű megfelelője volna, akkor sem volna magyarosabb, mint a másik, hiszen mindkettő a nemzetközi műveltségszó kategóriába tartozik.

Válasz erre
BonFire 2009.07.21. 05:17:16
BonFire 2009.07.21. 05:17:16
A disztópia hivatalos és teljesen elfogadott elnevezés a magyar nyelvben. Elolvasva Sam J. Lundwall (svéd író) Tegnap történt c. művét, ami a sciene-fiction történetéről szól, külön műfajként említi a disztópiát, egy egész fejezeten kívül. Ő autentikus forrásnak számít, és ráadásul svéd, így szó nincs anglicizmusról.

De gondoljunk az ellenkező esetre. Zenében a rosszul hangzóra (rossz hangzat) van egy kifejezés, a disszonáns. Na most, ezzel az okoskodással a jól csengő hangzatot anti-disszonánsnak kellene nevezni, holott inkább ezt tartjuk pozitívnak, és van rá ellenpár, a "konszonáns" szó. Ha van a szónak ellenpárja, azt nyugodtan előnyben lehet részesíteni. Kár cifrázni. Mondhatjuk, hogy valaki "nem szép" két szóval, vagy mondhatjuk azt is egyszerűen, hogy "csúnya". Mindkettő helyes kifejezési mód.